

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in in-serati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 12.

V Ljubljani, dne 20. marca 1913.

Leto XXVI.

Novi ameriški predsednik.

Naš list je ob priliki izvolitve novega predsednika Zedinjenih držav v Ameriki pojasnil, kako se volitev vrši, in tudi povedal glavna načela novega demokratičnega predsednika dr. Vudrov Wilsona (Wilson). Njegov značaj najboljše opisuje sledeči dogodek: Ko ga je prišlo zastopstvo demokratične stranke prositi, naj prevzame kandidaturu za predsedstvo, je bila njegova hiša polna poročevalcev, ki so čakali na odločitev, da bi jo potem sporočili na vse kraje sveta. Vsi so bili iznenađeni, ko je sedanji predsednik, preden je podal svoj odgovor, s svojo ženo odšel v notranje prostore svojega stanovanja. Nad 20 minut je cela četa časnikarjev bolj ali manj potrpežljivo čakala, predno se je vrnil. Ko se odpro duri, je v par besedah povedal, da sprejme kandidaturu. Eden izmed časnikarjev s posebno veliko predrznostjo ga vpraša nato, zakaj je bilo treba toliko čakati na njegovo odločitev. Sedanjí predsednik odvrne prijazno: »Saj veste, da sva midva z ženo globoko verni.« S tem je razkril skrivnost, kaj je delal dotičnih 20 minut. Z ženo sta škala v molitvi razsvetljenja in pomoči od nebeškega očeta. V resnici je sedanji predsednik globoko veren in jako pobožen kristjan. Nedavno je v javnem govoru izrekel, da se pravi napredek ne da ločiti od vere, in je pristavil, da nobenega drugega programa za razne preosnove ne more biti razen programa, ki je zapisan v naukih našega Gospoda in Zveličarja.

Obenem je pa novi predsednik res pravega demokratičnega mišljenja. Ljudstvu zaupa. Večkrat je že poudarjal, da ljudstvo Zedinjenih držav svo-

je lastne koristi gotovo najboljše pozna, bolj kakor katerakoli posamezna vrsta ljudi ali kak posamezen sloj. Njegove besede slovejo v tem oziru: »Ljudstvo, ki si v potu svojega obraza in s svojo krvjo pridobiva vsakdanji kruh na svetu, gotovo veliko globlje razume, kako je z gospodarstvom v Zedinjenih državah, kakor tisti ljudje, ki so prišli na vrh. Jaz hočem biti predsednik ljudstva v Zedinjenih državah, za tiste se hočem brigati, katerih glasov nihče ne posluša, o katerih se nič ne piše v časopisih, kateri nimajo pristopa k guvernerjem ali predsednikom ali drugim visokim javnim osebam, marveč kateri tiho in mirno izvršujejo svoje vsakdanje delo in nosijo breme življenja. Kapitalisti ljudstva in njegovih potreb ne morejo razumeti in zato se tudi v politiki ne smemo ozirati na to, kaj sodijo veliki bogatini.«

Pogovor s turškim sultanom Mehmed V.

Urednik angl. lista »Review of Reviews V. T. Steat« je meseca julija 1911 dobil pristop k turškemu sultanu in se je z njim eno uro razgovarjal. Svoj razgovor je takoj zapisal in ga priobčil. Zdej, ko pada slava turškega cesarstva za vedno, so posamezni odstavki tega govora prav posebno zanimivi. Priobčujemo ga vsled tega svojim bralcem. Steat piše:

Najprej sem se zahvalil za čast, da se smem pokloniti njegovemu veličanstvu in sem vprašal, ali mi je dovoljeno govoriti popolnoma odkrito. Sultan temu pritrdi in nato pravim:

»Čestitam vašemu veličanstvu, da ste vi najprvi v vrsti ustavnih vladarjev na

Turškem in upam, da bo velika vrsta vaših naslednikov, ki bodo uživali slavo največjega svojih prednikov.«

Sultan sklene roki na prsih in prav: »Zahvalim vas za te želje. Vedno sem hrepel, da bi ustanovil ustavo na Turškem in sedaj ko je ustanovljena, jo hočem ohraniti.«

Nato odvrnem:

»Na Angleškem ima ustavni kralj najprijetnejše stališče na svetu. Vso slavo vladarstva ima, pa nobene odgovornosti za vladu. On je edini mož na svetu, ki ne more nikomur nobene krivice storiti, ker mora vladati samo po ministrih, ki so sami odgovorni za vse, kar je morda slabega.«

Sultan se zasmije in pravi:

»Tako je; jaz sem to vedno razumel v tem smislu.«

»Naj se drznem pripomniti vašemu veličanstvu, da vladarska čast ni nikdar tako domača na Angleškem, kakor je danes. Pred 40 leti je umrl Edvard. Navadno je pravil, da bi nikdar ne hotel nasledovati na prestolu. Ko je pa kralj Edvard umrl, niso za nobenim vladarjem tako splošno žalovali ali hvalili s tako iskreno udanostjo.«

»To vem,« pravi sultan, »kralj Edvard je bil velik kralj.«

»Toda,« pravim jaz, »zakaj se je angleška monarhija tako poživila? To je bilo zavoljo tega, ker je vladar prišel iz svojega zatišja in se sam pokazal ljudstvu. Vladar, ki je neviden svojim podložnikom, ne more ohraniti njihove udanosti in zato vam čestitam, da ste nedavno obiskali svoje evropske pokrajine in da so tako vaši podložniki imeli priložnost videti, da ste človeško bitje, ne pa kaka neznana prikazen, in da se osebno brigate za njihov blagor.«

»Da,« odvrne sultan, »to je res. Zelo me je veselil obisk mojih pokrajin v Rumeliji, ker sem videl svoje podložnike od obličja do obličja in jih zagotovil, da skr-

bim za nje, kakor oče skrbi za svoje otroke brez razločka rodu ali vere.»

Nato nadaljujem:

»Še ena skrivnost splošne udanosti vseh svojemu vladarju je v tem, ker vsak del naše države čuti, da ložje doseže svoje najvišje namene, če je zvezan s prestolom, kakor če je ločen od njega. Mi moremo svojo državo držati skupaj samo s tem, da vsak narod prepričamo, da spoštujemo njegove zakone, njegove navade, njegove ci je in celo njegove predsodke. Če hočete, da vas bodo podložniki ljubili, jih ne smete motiti. Pustite jim njihovo lastno pot in pomagajte jim rajše, nego da bi jih zavirali, ko se prizadevajo za to, kar se jim zdi potrebno. Svoboda je največja trdnjava prestola.»

»Da,« odgovori sultan. »Toda včasih so narodi kakor poredni otroci; malo šibe jim je dobro.«

»Narodi,« odvrnem, »niso otroci, ampak odrasli ljudje. Iskreno upam, da ne boste svoje strogosti preveč rabili. Najvažnejše delo za vladarja je, da naredi iz današnjega upornega udanega podložnika za jutri. Mi smo imeli veliko vojsko v Južni Afriki in danes je general Bota prvi minister Zedinjene Južne Afrike.«

»Poznam generala Bota,« pravi sultan, »toda vi ste ga prej nabili. Ravno taka je na Turškem. Mi imamo majhne upore v Albaniji; toda ko sem prišel v Kosovo, me je prišlo tisoč in tisoč Albancev pozdravit z največjo navdušenostjo.«

Nato odvrnem:

»To je res, toda nam ni bilo treba bojevati se z Buri. Mi smo imeli vojsko tri leta in smo za njo žrtvovali 4800 milijonov kron. Nazadnje smo napravili mir s tem, da smo dali Burom vse, kar so želeli. Naša izkušnja v Južni Afriki nam ne kaže samo, kako bi se bila lahko vojska odvrnila, marveč tudi kako se njene nesreče sploh morejo preprečiti. Človek je lahko kralju popolnoma udan, pa vendar sme najkrepkejšo se upirati slabim svetovalcem, ki so odgovorni za politiko krivice. Jaz nisem bil nikdar bolj udan kralju in svoji državi, kakor takrat, ko sem se odločno upiral tej krivični vojski. Resnična zvestoba do vašega veličanstva bo velikokrat vodila vaše najbolj zveste podložnike, da se bodo trudili osvoboditi vaše veličanstvo od slabih svetovalcev, katerih politika prinaša sramoto vašemu imenu.«

Sultan odvrne, da je vedno želel, da bi njegovi ministri in generali bili pravični in človekoljubni. Zato ga žali, ko vidi, da angleški listi krivično presoja obnašanje njegovih generalov.

Nato sem rekel, da zelo želim, naj bi vsi podložniki sultanovi čutili njegovo nepristransko in pravično vladno; da bi nobeden del njegove velike družine ne imel več pravic kakor drugi, ker to bi bilo krivično.

»To je tudi moja želja,« pravi sultan. »Zahvalim vas za vaše besede.«

Nazadnje, predno se je pogovor končal, sem rekel to-le:

»V angleški državi smo se prepričali z grenkimi izkušnjami, da so prenapeteži,

* General Botha je bil glavni poveljnik burske vojske.

ki hočejo s silo vse naše različne narode vladati po enem kopitu, najhujši sovražniki naše države. Če jih hočemo držati skupaj, jim moramo pustiti to, kar je njim prav. Če bi poskusili poanglizirati Škotsko, bi zjedinjeno kraljestvo v šestih tednih propadlo; če bi nemška vlada hotela poprsiti Bavarce, bi tudi v šestih tednih propadla. Zato, vaše veličanstvo, se bojim za obstoj vaše države, ko čujem o otomanski politiki, ki sili vse različne narode vaše države, naj postanejo Turki.«

»To ni tako,« pravi sultan. »Jaz ne želim ničesar družega, nego da se z vsemi mojimi podložniki postopa enako.«

Odgovorim mu, ko se poslavljam:

»To me prepričuje, ko liko modreše je vaše veličanstvo, kakor marsikateri vaših ministrov.«

Dogodki zadnjih mesecev so pokazali, da je imel Steat prav. Brez vseh ovinkov pravimo, da kar je veljalo za Turčijo, velja tudi za Avstrijo. Tudi naša država more zagotoviti svoj obstoj samo, če bomo imeli vedno ljudi močnih, odločnih in neustrašnih, ki bodo proti krivični politiki vladarjev svetovalcev pogumno nastopili. Nas bi bili tudi radi proglasili za veleizdajnike, ko smo odločno svarili proti vojski s slovanskimi balkanskimi državami ali z Rusi. Izkušnja je pokazala, da smo imeli prav in ko bi bili odgovorni državniki sprejeli naše misli, bi bila država obvarovana sramote in velikanske škode. Ravno zato, ker smo zvesti svoji državi in zlasti svojemu vladarju, moramo brezobzirno, ali je komu všeč ali ne, nastopiti proti temu, kar državi in vladarski rodbini škoduje. Za našo državno polovico, še veliko bolj pa za Ogrsko, velja pa tudi v polni meri, kar je Stead sultanu leta 1911 govoril o tem, kako je treba ravnati s posameznimi narodi. Dobro je izprevidel, da mora turško državo uničiti politika, ki hoče vse različne narode napraviti za Turke. Ko bi bil sultan Steadovo misel sprejel in se ravnal po nji, bi danes ne bil tepen in od vseh zaničevan revež, jetnik, brez pomena in države v Evropi. Tisti ljudje, ki pri nas zagovarjajo politiko ponemčevanja in na Ogrskem madjariziranja, naj se iz usode turškega cesarstva uče, kam to vodi.

MEDNARODNI POLOŽAJ. — AVSTRIJA IN RUSIJA.

Demobilizacija. — Objava v listih. — Odpošiljanje vojaštva.

Kar so avstrijski narodi željno čakali in kar so toliko časa napovedovali, se je deloma izvršilo. Avstrija in Rusija sta se sporazumeli, da odpošljeta z galske meje vsaka nekaj vojaštva domov.

Po dolgih pogajanjih je vendar izšla v poluradnem listu našega zunanjega ministrstva, v »Fremdenblattu«, naredba, po kateri se zmanjša število vojaštva na mejah. Ta objava naglašja, da sta obe vladi prišli do zaključka,

da tako velike varnostne odredbe samo za obrambo niso več upravičene. Objava povdarja tudi, da se je to izvršilo vsled pisma našega cesarja na ruskega carja.

Vtis demobilizacije. — Slaba zrna. — Dostavki.

Vtis, ki ga je napravila odredba o demobilizaciji, ni nikjer ravno najboljše. Vsem se namreč čudno zdi, da je demobilizacija, ki se je toliko o nji pisalo, samo delna. Na meji ostane vedno še cela vojska. Dalje je sumljivo, da dekreta o demobilizaciji na naši in ruski strani pač povdarjata prijateljstvo vladarskih hiš, a se ogibljeta reči, da sta se državi sprijaznili.

Najslabše znamenje pa je to, da je Avstrija pač v Galiciji poslala nekaj moštva domov, v Bosni pa je ostalo vse pod orožjem. To je znamenje, da se položaj ni prav nič pojasnil, ker gre se v prvi vrsti vendar za Balkan in ne za Galicijo.

Vprašanje Skadra in Plakovica nerešeno. — Odločitev.

Iz teh demobilizacijskih naredb je jasno, da je težišče vsega avstrijsko-ruskega spora vprašanje, kaj bo z Albanijo. Zato Avstrija ob srbski meji neče odposlati vojaštva domov, dokler to ni rešeno.

Pogajanja med Rusijo in Avstrijo pa še doslej niso rešila tega zapletljivega. Kakor pred meseci, tako je še danes negotovo, čegav bo Skader in Djakovo. Ta dva kraja sta namreč glavni sporni točki, druge so rešene.

Videti je, da Rusija ne bo zlepa odnehala in avstrijska diplomacija doživlja poraz za porazom. Sedaj smo ako daleč, da ali Avstrija mirno prizna, da je ugnana v kot ali pa — začne vojno. — Nekateri poznavalci razmer pravijo, da mora pasti odločitev kmalu.

Pomen Skadra za Avstrijo.

Ves prepir med Avstrijo in Rusijo na zunaj izgleda, kakor da bi se šlo samo za par albanskih mest. Toda to je le zunanja stran, vzroki razpora so večji. Listi trdijo, da sta dva glavna vzroka:

Avstrija je izgubila vsled balkanskih zmag svoj vpliv na Balkanu. Zadnje ostanke tega vpliva hoče rešiti s tem, da ostane Albanija pod njenim vplivom. Da se pa to zgodi, mora rešiti za Albanijo Skader.

Drugi vzrok, ki pa je s prvima v zvezi, je ta, da se Avstrija boji vedno močnejše Srbije. Ker Avstrija slabo ravna s svojimi Jugoslovani in ker Srbi žele Bosno, kjer biva mnogo Srbov, se je bati vednih preprirov med obema državama. Če bi bil tedaj Skader pod avstrijskim vplivom, bi držal Srbe v strahu, ker je močna trdnjava. — Razume se, da vse ravnanje naše diplomacije s tem ni pojasnjeno, ker tolikega pomena le nima Skader, da bi se začela vojna, posebno, ker je vpliv Avstrije po avstrijski krivdi zmanjšan.

Avstrija hotela preprečiti srbsko pomoč Skadru.

Da je Avstriji mnogo na tem, da ne bi Skader za Albanijo, priča ta le vest: Srbi so odposlali močne čete, da pomagajo osvojiti Črnogorcem Skader. Avstrija pa bi to rada preprečila. Na konferenci poslanikov je hotela doseči, da bi velesile to Srbiji prepovedale. Toda tu ni dosegla uspeha. — Poročajo tudi, da je avstrijski poslanik v Belgradu srbski vladi to odsvetoval.

Angleški kralj in minister — pa svetovni mir.

Če bi prišlo do vojne med Avstrijo in kakim sosedom, zapletle bi se v boj tudi druge države. Zato je važno za svetovni mir, kaj se vrši na avstrijski meji in zato tudi vse države to pazno zasledujejo. Pa ne samo zasledujejo, tudi za poravnavo se prizadevajo.

Velike važnosti za evropski mir je zato prestolni govor angleškega kralja Jurija, ki zatrjuje, da se Anglija trudi za mir. Ravnotako pomirjevalno je vplivala tudi izjava ministra, ki je zagotavljal, da so se države zbližale.

VOJNI DOGODKI NA BALKANU.

Skader. — Obstreljevanje.

Pred Skadrom je bilo zadnji čas vse mirno. Vsa poročila pa so zatrjevala, da se Srbi in Črnogorci pripravljajo na odločilni naskok. Poročila zadnjih dni so tudi naznanjala, da imajo Črnogorci pričakovati uspehov, ker so Turki v mestu čisto izmučeni in jim že vsega primanjkuje.

Srbi so poslali pred Skader topov in moštva. Sedaj je menda Srbov pred Skadrom do 40.000. — Zadnje vesti zatrjujejo, da se je res začelo veliko obstreljevanje Skadra. Turki menda slabo odgovarjajo.

Izpred Odrina. — Glasovi o padcu. — Naskok?

Kakor izpred Skadra, je tudi izpred Odrina prišla vest, da je mesto pred padcem. Sukri paša da je menda sporočil v Carigrad, da se ne more več braniti, ker mu vsega manjka in ker razsajajo v mestu bolezni. Toda to vest so razglasili kot neresnično.

Druga vest trdi, da bo skušal Sukri paša s svojim moštvom iz mesta izpasti in se prebiti skozi bulgarske čete v Carigrad.

Z druge strani pa se sliši, da Bulgari pripravljajo ravno te dni splošen napad na mesto. — Ne da se pa reči, v koliko je ta vest resnična. Pač pa so potrdili poročilo, da so Bulgari zavzeli eno utrdbo pred mestom. — Naskok na mesto bi zahteval neizmernih žrtev in ga zato ni pričakovati.

DRUGE VESTI Z BALKANA.

Napetost med zavezniki. — Boj med Grki in Bulgari.

Znano je, da je balkanske države združilo v skupno zvezo le sovražstvo do Turkov. Ko bo izginil ta sovražnik, bati se je sovražnosti med zavezniki

samimi. Napetosti se že kažejo med Srbi in Bulgari na eni in med Bulgari in Grki na drugi strani. Med Srbi in Bulgari bodo prepiri radi meje, ker si Srbi več laste, kakor je bilo dogovorjeno.

Staro sovražstvo med Bulgari in Grki pa se je pokazalo posebno zadnjič, da so se spopadle bulgarske in grške čete v bližini Soluna.

Kaj zahtevajo zavezniki od Turkov?

Kakor znano so velesile ponudile balkanskim državam, da posredujejo za mir. Kot odgovor na to ponudbo zahtevajo zavezniki od Turkov:

Turčija odstopi vse ozemlje zahodno od Rodosta. Galipoli ostane Turkom. Turčija odstopi dalje otoke v Egejskem morju. Plačati mora dalje vojno odškodnino. Med pogajanjmi se ne prekinajo vojne operacije.

AVSTRIJA.

Mali finančni načrt.

Finančni odsek državnega zbora je dne 8. t. m. srečno dovršil svoje delo, ki ima v prvi vrsti namen, priskočiti deželnim financam.

Odsek je deloval neprestano skozi dva meseca. Kranjsko deželo je zastopal v odseku deželni glavar dr. Šusteršič. Bilo je premagati nebroj težkoč in ovir. A končno je vendarle prodrla reforma, ki utegne vplivati zelo blagodejno na razvoj deželnih in državnih financ.

Finančni odsek obsega po odsekovih sklepih sledeče točke:

1. Zvišanje davka na žganje od 90 na 140 K od hektolitra alkohola.
2. Zvišanje osebne dohodnine od dohodkov, ki presegajo 10.000 K na leto.
3. Zvišanje davka, ki ga je plačati od stav pri konjskih dirkah.
4. Davek na šampanjec.

Največjega pomena za dežele je prva točka, to je zvišanje davka na žganje. Ta povišek se namreč odstopi v celoti deželam in razdeli med nje po gotovem ključu, o katerem so se zednile večinske stranke po skoraj štiri-mesečnih pogajanjih, ki so bila sila težavna, ker je seveda vsaka dežela zahtevala zase ugodnosti.

Ogrski državni zbor.

Ogrski državni zbor pač ne zasluži tega imena. Leto za letom se ponavlja jo prizori, ki so navadni le v najslabših gostilnah. Ogrski grofje in velikaši imajo zbornico za prostor, kjer se lahko svobodno zmerjajo. — Taki škandali so se ponovili tudi 13. t. m. K seji, ki je razpravljala o novem poslovniku, je prišla opozicija in vzdignila velik kralj. Očitili so poslancem večine in ministrom razne goljufije, dokler ni predsednik poklical policajev. Nato se je opozicija mirno odstranila. — Poslovnik je bil potem seveda mirno sprejet.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Kakor hitro smo prišli bolj na sredo, sva začela veslati proti neki navzgor proti kraju, kjer je bil usidran drugi čoln. To delo je bilo jako težavno in nevarno, le Tomičevi glasni klici so naju vodili in nama kot glas roga v megli kazali pravo smer. Končno se nam je posrečilo priti do njih in hvaležni smo bili, ko smo izvedeli, da jih ni nikdo nadlegoval. Ni dvoma, da bi bil moral lastnik iste roke prerezati tudi vrv njihovega čolna, a ga je premetila krvoločnost, ko se mu je ponudila ugodna prilika. Ta okoliščina je nas stala enega moža, Masajca pa roko ter je brez dvoma rešila nas in ostale gotove smrti.

Da bi ne bil videl tiste pošastne prikazni ob strani čolna, — prikazni, ki je ne pozabim, dokler bom živel — bi bil čoln čisto gotovo zavozil na breg, in prepričan sem, da bi ne bil nikdar napisal te zgodbe.

TRETJE POGLAVJE.

Pri angleškem trgovcu.

Z ostankom vrvi smo privezali svoj čoln k prvemu, čakali dneva in si čestitali na rešitvi, ki je v resnici bolj prihajala od posebne dobrote božje previdnosti, kakor od naše skrbnosti in srčnosti. Naposled je napočil dan. Prizor v našem čolnu je bil grozen. Na dnu je ležal nesrečni askari z nožem v prsih, poleg njega pa odsekana roka, trdno držeč za ročaj. Tega prizora nismo mogli prenašati. Dvignili smo kamen, ki nam je služil kot sidro drugega čolna, ga privezali k umorjenemu in ga vrgli v vodo; naglo se je potopil, le številni vodni mehurčki so kazali še nekaj trenutkov mesto njegovega groba. Tudi morivčevo roko smo vrgli v reko, kjer je počasi izginila v globočinah. Meč pa, kojega ročaj je bil iz slonove kosti z vloženi zlatimi okraski — očitno arabsko delo — sem vzel jaz in ga odsej rabil kot lovski nož.

Namesto umorjenega smo vzeli k sebi drugega askarija in odrinili zopet dalje. Bili smo precej potrti in malodušni glede prihodnosti in smo le želeli, da bi kmalu prišli do angleškega trgovca. A naših nadlog še ni bilo konec. Kmalu po solnčnem vzhodu je jelo liti kakor iz škafe, da smo bili premočeni do kože. Še hujše pa je bilo, ko je ponehal veter, tako da nismo mogli rabiti jader ter smo bili primorani prijeti za vesla.

Ob enajstih dopoldne smo se ustavili na odprtem kraju na levem bregu reke. Ker je bil dež pojenjal, smo zagnili ogenj in si skuhal rib, ki smo jih bili vjeli. Po divjačino se nismo upali.

Ob dveh smo se podali zopet na pot in kmalu potem je pričelo znova deževati. Ker so se pojavljale v reki številne kleči in pečine in je imela reka vsled deževja močnejši tok, smo kmalu izprevideli, da tisto noč še ne bomo spali pod gostoljubno Angleževo streho. Vzlci vsem naporom nismo mogli prevoziti več kakor eno miljo na uro in okoli petih popoldne smo bili gotovo oddaljeni še krog deset milj.

Vsled tega smo se jeli pripravljati na noč, kakor smo pač mogli. Po izkušnjah zadnje noči nismo smeli na suho, in to tem manj, ker so bili bregovi poraščeni z gostim grmovjem, v katerem bi se skrilo lahko tisoč Masajcev. Izprva sem že mislil, da bomo morali še eno noč prebiti v čolnih; na srečo pa smo ugledali majhen skalnat otočič skoraj prav sredi reke, ki ni meril več kakor kakih petnajst kvadratnih metrov. Poveslali smo tja ter si naredili kolikor mogoče udobno taborišče. Žal, da je bilo kaj malo udobno. Vreme je ostalo še nadalje skrajno slabo; dež je lil še vedno, da nas je zeblo do kosti, ker nismo mogli zakuriti ognja. Eno dobroto pa je imel ta dež: naš askari je povedal da Masajci nimajo navade napasti v dežju; Tomič je pripomnil, da bržkone radi tega, ker sovražijo vsako misel na umivanje.

Pojedli smo malo okusne kuhane ribe, ki smo jih prinesli seboj — to se pravi, vsi razua Umslopogasa, ki ni mogel videti ribe, kakor večina Zulov — ter se okrepčali z brandijem, ki smo ga imeli na srečo nekaj steklenic seboj. Nato pa se je pričela noč, ki je bila ena najhujših, kar sem jih doživel. Zdelo se je, da je ne bo ne konca ne kraja, in bal sem se že, da nam od moče, mraza in naporov pogineta dva od askarov. In res, da bi jih ne bili pokrenčali z brandijem sem bil prepričan, da bi bila izdihnili. Nobeno afriško ljudstvo namreč ne more prenašati večkega trpljenja ob slabem vremenu. Celo stari bojevnik Umslopogas je precej trpel, kakor sem videl, dasi ni žvil niti besedice, dočim sta askarija neprestano tarna in javkala.

A to še ni bilo vse. Okoli ene polnoči smo zopet začeli osodepolne sovine glasove, tako da smo se takoj pripravili za napad, dasi ne verujem, da bi se bili mogli posebno braniti, če bi se bilo res kaj zgodilo. Toda ali je bila sova ali pa so bili Masajci premalo pogumni, toliko je gotovo, da smo imeli mir.

Naposled se je začelo daniti in z dnevom je prenehal dež. Prikazalo se je solnce, ki je vsrkavalo megle in ogrevalo mrzlotni zrak. Premrazeni in skrajno utrujeni smo vstali in se greli.

V kratkem smo bili zopet na potu. Imeli smo ugoden veter in dobro napredovali. S solncem nas je nanovo navedal pogum in dobra volja, tako da smo se začeli smejati nad težavami in nevarnostmi prejšnjega dne.

Tako smo dobre volje veslali približno do enaiste ure. Ko smo se pa

kakor po navadi hoteli ustaviti, da se okrepčamo in odpočijemo, je reka naredila ovinek in ugledali smo na nekem griču precej veliko evropsko poslopje z verando, obdano z visokim zidovjem. Tik zraven hiše je stala velikanška smreka, katere vrh smo z daljnogledom videli že dva dni, ne da bi seveda vedeli, da nam kaže lego bivališča angleškega trgovca. Jaz sem prvi ugledal poslopje in veselo zaukal in za menoj vsi ostali. Sedaj ni bilo misliti, da bi se ustavili. Zgrabili smo za vesla in veslali dalje. Dasi pa je poslopje bilo videti čisto blizu, je bilo vendar še precej daleč, in šele okrog ene smo dospeli do vzhodja griča, na katerem je stalo poslopje. Zavozili smo k bregu, stopili na suho in ravno vlekli na suho čolna, ko uzremo tri postave v navadni evropski obleki, ki so nam hitele nasproti.

»Gospod, gospa in majhno dekletce!« je vzkliknil Tomič, motreč trojico skozi monokelj; »nasproti nam gredo in oblečeni so kakor pošteni Evropejci. In glejte, kako lepo obdelan vrt okoli hiše! Tisoč kosmatih medvedov, če ni to najbolj čudovit kraj, kar smo jih kdaj videli!«

Tomič je imel prav. Prizor je bil res nekaj nenavadnega v takih krajih. In nič manj se nismo čudili, ko nas je gospod nagovoril v domačem jeziku.

»Kako se imate, gospodje?« je vprašal gospod, sivolas možak prijaznega obraza in rdečih lic. »Nadejam se, da dobro. Moji domačini so mi že pred dobro uro povedali, da so videli dva čolna z belimi ljudmi pluti po reki navzgor. Tako smo ravnoprav prišli, da vas pozdravimo.«

»In nas neizrečeno veseli, da zopet vidimo bele obraze, da veste,« je pripomnila gospa.

Odkrili smo se v odzdrav in se predstavili.

»Gotovo ste lačni in trudni,« je nadaljeval Anglež. »Le z menoj, gospodje, silno nas veseli, da vas vidimo. Poslednji belokožec, ki nas je obiskal, je bil Alfonz — kmalu ga boste spoznali — in to je že leto dni od takrat.«

Stopali smo po griču navzgor, ki je bil ob vzhodju ograjen deloma z grmovjem, deloma s kamenitim zidom, ter dospeli v kafirske vrtove, prav tedaj polne koruske, buče in krompirja. V teh kafirskih vrtovih so stale lične, gobam podobne kočje domačinov, iz katerih so vrele ženske in otroci, da nas vidijo. Po sredi med vrtovi je držala cesta, po kateri smo šli mi. Ob straneh so rastle pomarančne drevesa, ki so se kar lomila pod težo zlatih sadja.

Po tej četrt milje dolgi poti, ki je držala precej strmo, smo dospeli do lepe ograje iz kutin, ki so bile tudi polne sadja. Ta ograja je obdajala kake štiri orale zasebnega vrta, v katerem je stala hiša s postranskimi poslopji, majhna kapelica in sploh cel vrhunec griča.

(Dalje prih.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Zvečer sem bil poslan kot straža k maršalu Mortieru. Njegovo prenočišče je bil velik skedenj brez strehe. Naredili smo vse, kar je bilo v naši moči, da bi ga zavarovali pred krutim mrazom. Naš polkovnik s svojim adjutantom je tudi našel tu prenočišče. Kot gorivo smo porabili vrata, ki so bila še ostala, in imeli tako vsaj ogenj, ob katerem smo se mogli greti.

Ze proti deveti nas je velika večina zadremala, toda mraz, lakota in bolečine, povzročene od prestanih muk in naporov, so nam neprestano prekinjevale naše spanje. Moja siromašna večerja je obstojala iz konjskih jeter in nekoliko snega. Tudi maršal je jedel kos istih jeter, a imel je poleg tega še nekoliko prepečenca in nazadnje požirek žganja. Sicer to ni bila za francoskega maršala nikaka mastna večerja, a pri razmerah, kakoršne so bile, tako razkošna, kolikor je bilo sploh mogoče.

Pred vhom v skedenj je oprl na svojo puško stal eden mojih mož. Maršal ga vpraša, kaj tukaj dela. Vojak odgovori, da stoji tukaj na straži. »Čemu vendar?« odvrne maršal. »s tem ne boš niti zabranil mrazu vhoda do nas, niti zmanjšal naše bede. Pojdi torej k ognju in se grej!« Maršal se je nato zavil v plašč in legel na telečnjak.

Ko sem ga hotel posnemati tudi jaz, nas je zdajci prestrašil nenavaden šum. Bil je močan sever, ki je pridivil skozi gozd in prinesel seboj goste množine snega in mraza do 27 stopinj. Moštvo ni bilo več v stanu vstrajati na svojih mestih in kričaje so leteli na vse strani, kjer je bil videti kak ogenj. A kmalu so zagazali v goste snežne vrtnice, izgubili pravo smer, tavalii okrog, zašli nazadnje v zamete, kjer so bedno poginili. Več sto jih je na ta način izgubilo svoje življenje, tisoči pa so v obupni vdanosti umrli na svojih mestih. Kar se nas tiče, smo morali blagrovati samega sebe, da nas je ena stena skednja varovala pred ledenim vetrom. Mnogi so pri nas iskali zavetja in s tem ušli poginu.

Ta strašna noč, v kateri se je bil takorekoč cel pekel zarotil proti nam, je pa krila pod svojim zagrinjalom tudi dokaz največje požrtvovalnosti, ki jo moram na vsak način omeniti na tem mestu.

Princ Emil besenski je s svojimi vojniki tvoril del naše vojske. Njegov mati kor je obstojal iz več polkov pehote in konjenice, toda sedaj se je bilo njihovo število tako skrčilo, da so šteli morda še kakih 500 do 600 mož, s katerimi je prenočeval princ prav v naši bližini. Med njimi je bilo še kakih 150 dragoncev, toda skoraj vsi brez konj, ki so jim med potom poginili, ali pa bili zaklani. Ti vrli vojniki, ki so vsled strašnega mraza in vetra morali zapustiti svoja ležišča, da jih ne pokoplje sneg, so žrtvovali svoje lastno življenje, da so rešili

Postna premišljevanja.

IV.

Za rod človeški Jezus vse je storil:
Odprl človeštvu sveto je nebo
in v duši mu prižgal je luč resnice
in vso iz nje pregual mu je temo.

Njegova najzvestejša dva učenca,
učenca Jožef in pa Nikodem
povijeta naposled ga v tančice
in skrbno položita v grob ga nem.

Umrl je bil, umrl — za rod človeški,
a On med nami vedno še živi,
živelo bo njegovo božje delo,
živelo bo do konca naših dni...

Fr. Pavšič.

živiljenje svojemu mlademu, komaj dvajsetletnemu princu, katerega so vzeli v sredo med se in ga tako branili pred ledeno sapo in mrazom. Zaviti v svoje dolge bele plašče so se stisnili nagosto okrog njega in ga tako varovali celo

noč. Drugo jutro jih je bilo tri četrtine mrtvih in kakor drugih deset tisoč pokopanih pod snegom.

Zjutraj je začel mraz pojemat in nastopilo je zopet bolj milo vreme. Kdor je mogel še gibati, se je dvignil in šel.

Od vseh strani so lezle izpod snega na pol mrtve postave. Počakali smo toliko časa, da se jih je nekoliko zbralo, nato smo odrinili dalje v nadi, da dospemo še isti dan v Smolensk.

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini

Vesele velikonočne praznike

želita vsem cenj. naročnikom,
čepisnikom in prijateljem
uredništvo in upravništvo.

Romarji za Rim se sprejemajo tudi še po Veliki noči. Seveda se želi čim največ moških, kateri imajo še vedno malce premalo korajže. Može in fantje, na noge, še je čas!

O letošnji Veliki noči nam kažejo koledarji in pratika tri praznike, ker pade na velikonočni torek 25. marec kot praznik Marijinega Oznanenja. Vsi ti prazniki se bodo obhajali prav tako slovesno, kot druga leta in se vsem, ki niso zadržani z res prav nujnimi opravki, najtopleje priporoča, da jih posvečujejo s pobožnim obiskovanjem sv. maše in prejemanjem sv. zakramentov! Posvečujmo jih pa tudi s tem, da izostane povsod vsako zapravljanje, pijančevanje in ponočevanje. S tem bomo prav posebno pokazali, kako so pri katol. Slovencih visoko v čislili naši lepi prazniki.

Zasedanje kranjskega deželnega zbora je odloženo do jeseni.

Goriški deželni zbor razpuščen. Goriški deželni zbor je vsled smrti deželnega glavarja predčasno razpuščen in se bo začelo s pripravami za nove volitve.

Redna skupščina Zadrugne zveze v Ljubljani. Ljubljanska Zadrugna zveza ima svojo redno skupščino za leto 1912 v sredo, dne 2. aprila, ob 10. uri dopoldne v »Ljudskem domu« v Ljubljani. Obenem se vrši dne 2. in 3. aprila zadrugni kongres, na katerem se bo med drugim obravnavalo o novem zadrugnem zakonu in centralni zadrugni blagajni.

Dubovniške vesti. Župnija sv. Mihaela pri Šoštanju je podeljena v lč. g. duh. svetovalcu in župniku Josipu Attenderju na Polzeli. — Stalno vpokojen je č. g. Jožef Svaton, župnik v št. Vidu v Podjurski dolini na

Koroškem. — Nevarno je obolel č. g. Anton Grbec, kurat na Kalu na Goriškem. Lotila se ga je pljučnica.

Smrtna kosa med duhovniki. Dne 12. marca zvečer je umrl v Ljubljani v Leonišču na operaciji vnetega slepiča č. g. Karol Lenasi, župnik v Košani. Pokojni je bil rojen v Ljubljani dne 1. oktobra 1869. V mašnika je bil posvečen 23. julija 1892 in je služboval kot kaplan na Blokah, kot ekspozit v Nadenjem selu in sedaj več let kot župnik v Košani. — V Ljutomeru so pokopali dne 10. marca vpok. župnika in sloven. pisatelja č. g. Petra Skuhala. Rojen je bil pokojnik 21. junija 1847. Kot duhovnik n. v. r. je služboval na raznih štajerskih župnijah. — Pri Sv. Trojici v Slov. gor. je umrl č. g. Fr. Puntner, župnik v p. v starosti 78 let. V pokop je stopil kot župnik pri Novi Štiti leta 1906. Svetila vsem večna luč!

Umrl je dne 11. t. m. v Ljubljani ravnatelj »Feniksa« v p. gosp. Josip Prosenec. Pokojnik je dolgo vrsto let deloval v ljubljanskem občinskem svetu ter je prejšnja leta živahno deloval v tedanji konservativni stranki. Bil je splošno spoštovan. Pokojnik je bil med soustanovitelji Vzajemnega podpornega društva. Naj počiva v miru!

Moška in mladeniška Marijina družba v Križankih v Ljubljani obhaja praznik Marijinega Oznanenja velikonočni torek prav tako kot druga leta. Jutranja pobožnost s skupnim svetim obhajilom ob 6. uri, večerni slovesni shod pa ob navadni večerni uri. Seveda se za obakrat vabijo tudi vsi drugi moški, čeravno niso člani družbe.

Tečaj za zgradbo vzornih hlevov in kapnic se je zaključil minulo soboto. Udeleževalo se ga je 21 zidarjev iz raznih krajev dežele. Poučevalo se je o skrbi za zdravje živine in o načinu, kako se najceneje in najprimerneje grade hlevi, vodnjaki in kapnice. Tečaj je zaključil s primernim nagovorom deželni odbornik dr. Lampe.

Nov stavbni red za Kranjsko pripravlja deželni odbor po modernih načelih, kajti dosednji stari stavbni red ne odgovarja več novemu načinu zidanja.

Dekan J. Murovec častni občan. Občinski svet v Cerknem je izvolil č. g. dekana iz Črnič J. Murovca, ki je prej tam deloval, za častnega člana.

Občinski odbor v Mošnjah na Gorenjskem je oblast razpustila, ker se

iz dosedanje občine ustanovci tri nove. Gerentom je imenovala bivšega župana J. Resman. V pomoč mu je pridobil izmed vsake treh novih občin po dva svetovalca. Za Mošnje sta imenovana M. Avsenik in Anton Frelih, za Ljubno Al. Cvenkelj in J. Skorčič, za Leše pa Fr. Valjavec in Ig. Kokalj. Volilni imeniki se imajo pripraviti in razpoložiti do 1. aprila. Volitev v posamezne občine bo najbrž koncem maja.

Običajni shod na Planinski gori pri Rakeku bo enako prejšnjim letom na velikonočni torek, ki je letos obenem praznik Marijinega Oznanenja. Duhovno opravilo ob 10. uri dopoldne.

Shod na Bukovem vrhu (Sv. Sobota). Običajni letošnji prvi shod se vrši ja praznik Marijinega Oznanenja dne 25. marca, drugi pa v nedeljo, dne 20. aprila, to je v nedeljo pred svetim Jurjem. Služba božja v tej podružnični cerkvi poljanske župnije bo obakrat ob 10. uri.

Nabor za Zgor. Tuhinj. 3. marca je Lilo v Kamniku iz vasi Zgor. Tuhinj, ki šteje 50 hiš, izmed 11 poklicanih fantov 10 potrjenih. Menda ni lažko najti vasi, ki bi dala cesarju toliko vojakov.

Umna živinoreja. Posestnik Jožef Vidmar iz Drulovke pri Kranju je dne 3. t. m. prodal 800 kg. težkega vola za 760 kron mesarju Josipu Jerihu v Medvodah.

Otrok v zibelki se opekel. Zena zidarskega pomočnika Antona Baša je pustila svojega dve in polletnega Tončka v zibelki, katero je postavila k peči. Zibel se je vnela, vsled česar se je otrok po celem životu opekel.

Mlekarski tečaj priredi deželni odbor od srede aprila do srede septembra t. l. na Vrhaiki. Na ta tečaj se sprejme 10 moških in 10 ženskih. Za prve se pouk prične takoj, za druge dne 15. junija. Stanovanje bo za vse brezplačno in sicer za moške na mlekarski, za ženske na gospodinjski šoli. Hrano plača vsak sam. Izvenkranjski moški plačajo tudi 50 K, ženske pa 40 K šolnine. Za kranjske moške udeležence je ustanovljenih 6 štip. po 150 K in 6 za ženske po 100 K. Prošaje za sprejem in štipendije je vložiti na deželni odbor kranjski do 5. aprila t. l. Priložiti je zadnje šolsko in zdravniško izpričevalo.

V Horjulu se je zaključil živinorejski tečaj, katerega je priredil deželni odbor v času od 26. januarja do 10. marca t. l. na prošnjo tamošnje živinorejske zadruge. Udeleževalo se ga

je 18 mladeničev. Poučevalo se je praktično živinorejo v sedmero hlevih, teoretično pa v društveni dvorani in poleg živinoreje tudi zadrugištvu, travništvu, prvo pomoč pri živini in uredbo zemljiške knjige. Predavatelji so imeli poleg pouka na tečaju tudi večerna in nedeljska predavanja, katerih se je ljudstvo z velikim zanimanjem udeleževalo. Tečaj se je zaključil z javno izkušnjo tečajnikov, katera je pokazala, da se pridni in nadarjeni kmečki mladeniči obilo morejo naučiti koristnega na takem tečaju. Kako živo se zanimajo naši možje za gospodarski napredek, so pokazali s tem, da se jih je udeležilo zaključka do 50 iz Horjula, Polhovega Gradca, Dobrove in Sv. Josta s svojimi župani in župniki. Opazili smo tudi med udeleženci horjulskega rojaka g. župnika Rožnika iz Dobruče in več fantov, ki so obiskovali enak tečaj v Komendi. Za deželni odbor naj velja pa tudi ta tečaj za velik uspeh njegovega dela za gospodarsko probujo našega ljudstva.

Na poti k zdravniku umrl. V soboto, dne 8. t. m., je peljal kajzar Nace Jezeršek s Huj pri Kranju svojega 66 let starega očeta p. d. Gašparja iz Predčvora k zdravniku v Kranj. Ko se pripeljeta do Primskovega, mu oče umre na vozu. Vzrok: starost.

Mrtvega našli. Na Vačah so našli dne 11. t. m. zjutraj mrtvega posestnika Janeza Pirca iz Tolstega vrha, ki je služil za hlapca pri Kristanu na Vačah. Imenovan je bil strasten pijanec. Govori se, da se je na nekem lesu spodtaknil in padel s sencem na kamen ter se ubil.

Klavci, ki koljejo po hišah prašiče, se smatrajo za dninarje in ni treba za ta posel nobene prijave obiti.

Umrl Radeckega veterani. Dne 11. marca je umrl na Nanosu veteran, vojak Radeckijeve vojske, Franc Pizenti, rojen dne 25. septembra 1825. Njegovo ime je znano vsled njegove posebne postrežljivosti marsikateremu obiskovalcu naših nanskih planin. — Na Premu so pokopali Andreja Tomazič iz Bitin, starega Radeckega veterana. Znani veteran Radeckega, Klobučarjev oče, ki svoje svetlinje še krepko nosi, je v njem izgubil svojega dobrega prijatelja. — Na Vrzdencu je dne 8. marca t. l. umrl vrh mož, 85letni Anton Slovša, zadnji Radeckijev veterani v tej občini. Svetila vsem večna luč!

Nesreči. Pri padcu si je razbil črepinjo Andrej Lipicer iz Trnovega, star 24 let. Hotel je nesti veliko deblo iz gozda, a pri tem je tako nevarno padel, da si je razbil črepinjo. — Obstretil se je precej nevarno Josip Velišek, kmet, star 42 let, iz Imenja v občini Kojsko. Hotel je napraviti vodnjak na svoji njivi, a pri tem se je mina užgala in ga težko na obrazu ranila.

Službo mlekarja razpisujejo na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. Letna plača 900 kron in prosto stanovanje. Nastop službe 1. aprila.

Pojasnila daje in prošnje sprejema šolsko ravnateljstvo.

Nesreča na žagi. 33 let starega žagarskega pomočnika Antona Sorla v Zupzah je pri delu zagrabil valjar na žagi in ga zavrtil s tako silo, da mu je zdrobil prsni koš.

»Domačin«, slovensko pisano glasilo kranjskih Nemcev je začelo izhajati v Ljubljani. No glasil po vzoru ptujskega »Štajerca« na Kranjskem prav nič ne potrebujemo.

Gozdni požar. Dne 2. marca je pogorelo okoli 500 kvadr. metrov gozda ter uničil okoli 400 mladih smrek in mecesov blizu trga Železniki. — Dne 4. t. m. pa je pogorelo kaka dva orala gozda Leva Auersperga. Grofovi čuvaji so izsledili kot požigalca nekega človeka iz Javorja.

Vičan ponesrečil. Matija Kodela, trgovec s konji na Viču, je v Sežani jemal iz vagonov konje. Pri tem je nekl konj padel nanj s tako silo, da se je trgovčeva leva noga dvakrat zlomila.

V Teharjih na Štajerskem je umrl po dolgi, mučni bolezni občespoštovani gosp. Jožef Ramšak, oče jezuita Florjana Ramšak, ki je sedaj v Ljubljani. N. v m. p.!

Mlatilni stroj odtrgal roko. V ponedeljek, dne 3. marca, se je zgodila pri posestniku Luka Ribiču, po domače Lap, pri Sv. Jerneju nad Muto velika nesreča pri mlatvi z mlatilnim strojem, v katerega je po neprevidnosti vtaknil desno roko 13letni fant Feliks Kondler, ki mu jo je celo do rame grozno razmesarilo.

Smrtna nesreča. 18 letni kovaški učenec Franc Korošec v Ponikvi pri Št. Vidu je vozil listje. Po nesreči se je voz prevrnil nanj. Ker ni bilo nobene pomoči blizu, se je v listju zadušil. Našli so ga mrtvega.

Ogenj v škofji vasi. Dne 10. t. m. je uničil požar hišo in vse premičnine posestniku Leopoldu in Tereziji Samec na Lahovni na Štajerskem. Reveža sta brez vseh sredstev, a morata preživeti 6 otrok. Prosita blaga srca pomoči.

Vincencijeva družba v Celovcu. V Celovcu se je ustanovila slovenska Vincencijeva družba. Udje Vincencijeve družbe, ki se shajajo vsak drugi petek zvečer ob 8. uri v Delavskem društvu, obiskujejo družine na domu ter se na lastne oči prepričajo o stanju revežev. Obenem udje tolažijo reveže ter jih spodbujajo k poštenemu bogaboječemu življenju, k izpolnjevanju verskih dolžnosti in k pridnemu delu. — Št. Rupert je poln bede slovenske množice in živ krst se ne briga zanjo. Moralno in gmotno propada. V Št. Rupertu je nad 400 divjih zatonov. Da polagoma dobimo stik s to maso, da ji nekoliko pomagamo in da jo začnemo reševati socialne demokracije, se je ustanovila slovenska Vincencijeva družba. Vsak človek dá rad malo darilo po svojih močeh onim, ki so v resnici revni. Skrbelo se bo, da pride milodar v prave roke. Vincencijeva družba sprejema radevolje tudi oblike in slične stvari, oddajo naj se taki darovi v

papirni trgovini hotel »Trabesinger«.

25 letnica znamenitega ustanovitelja Rajfajžnovih posojilnic. Dne 11. t. m. je preteklo 25 let, odkar je umrl v Nemčiji Friderik Viljem Raiffeisen, oče naših ljudskih posojilnic in gospodarskih kmečkih zadrug. V Avstriji je bilo leta 1912 nič manj kakor 7991 denarnih zadrug njegovega sistema. Raiffeisen je bil protestant, a veren mož, poln krščanskega duha. Danes se spominja tega moža gotovo vse kmečko ljudstvo z največjo hvaležnostjo.

Nakup konj za vojaštvo. Komisija za nakupovanje konj za vojaštvo v Mariboru št. 8 naznanja, da bo radi poznejšega nakupa pregledovala triletne konje naslednje dni: Dne 20. marca v Brežicah od 8. do 10. ure dopoldne, v Cerkljah od 11. do 1. ure popoldne in v Kostanjevici od 2. do 4. ure popoldne. Dne 21. marca v Št. Jerneju od 8. do 10. ure dopoldne, v Škocijanu od 11. do 12. ure dopoldne in v Mokronogu od 2. do 4. ure popoldne. Kateri pripeljanih konj bodo komisiji ugajali, bo komisija taiste po dogovoru s posestniki poznejši čas nakupila.

Letošnji veliki manevri se bodo vršili na Češkem. Vodil jih bo prestolonaslednik Franc Ferdinand. Udeležili se jih bodo sledeči kori: 8., 9., 1., 2. in 14. Odkar se cesar več ne udeležuje velikih manevrov, se isti ne imenujejo več »cesarski«, ampak armadni manevri.

Novice iz Amerike. Pod ledom reke je dne 16. febr. utonil blizu Collingsburga, Pa. Josip Zelinger iz Dovč na Dolenjskem, star 25 let. Ponesrečeni zapuščal vdovo, dva otročiča, v domovini pa starše, brate in sestre. — Ubilo je v Tercio, Colo. 32letnega Fr. Dušo iz Trebnjega. — Alkohol morilec. V Clevelandu je Rudolf Erbežnik v silobranu ustrelil svojega prijatelja 23letnega Alojzija Nučiča iz Vel. Lipljenj pri Škocijanu. Opiti Nučič je razgrajal med sestanovalci ter z odprtim nožem grozil Erbežniku. — V rovu je zasulo 35letnega Jakoba Benčino, doma iz ribniškega okraja.

Gorenjske novice

g S Trstenika. Naš občinski posredovalni urad deluje precej dobro; dosedaj se je preprečilo že več tožb in pravn. Ako se pomisli, da je neki tukajšnji posestnik plačal advokatu za enkratno zastopanje 137 kron, se lahko razvidi, da je vsaka mirna poravnava združena navadno z dobičkom. — Odločno pa zahtevamo, da se komisije posredovalnega urada ne vrše med službo božjo. Naj se vrše, če ni drugače, po končani popoldanski službi božji, da ni nihče oviran iti h krščanskemu nauku. Saj se že tako velikrat nedelje slabo posvečujejo. — Pri vojaškem naboru je bilo potrjenih osem trsteniških fantov, samo iz Tenetiš pet,

eden celo tak, ki je že prej zlezal pod zakonski jarem.

g Šmartin pod Šmarno gor. Sreč nam je pretreslo, ko smo izvedeli žalostno novico o grozni nesreči, ki je zadela 19 letnega Vincencija Sirnika iz Tachna. Delal je v tovarni »Union« v Spodnji Šiški in tam storil svojo žalostno smrt. Prijelo ga je dne 10. marca vrtilo pri stroju in ga toliko časa premetavalo, da mu je zlomilo obe nogi in česno roko. Bratje »Orli« so mu priredili lep pogreb. Pri kapelici sv. Jurija v Tacnu ga je čakalo 30 »Orlov« v kroju, da ga spremijo na zadnji poti k večnemu počitku. Gniljivo je bilo videti, ko smo mu fantje pri kapelici, v cerkvi in pokopališču zapeli zadnji pozdrav. In ko se je še br. Stefan Erman v lepih, tolažilnih besedah poslovil od njega, ni nobeno oko ostalo suho. Končal je z besedami, da vid'no se nad zvezdami. Naj počiva v miru! Spoštovani rodbini Klemenovi naše iskreno sožalje!

g Iz Preddvora nad Kranjem. Pri nas smo imeli dne 9. in 10. t. m. kmetijski tečaj, ki ga je priredil deželni odbor. Predavali so: ravnatelj kmetijske družbe Gustav Pirc o gnojenju in pridelovanju krme; Humek o sadjarstvu; dr. Lovro Pogačnik o zadružništvu in inženjer Rataj o umni živino-reji. Predavanja so bila prav dobro obiskana. — Na velikonočni ponedeljek pa prirede fantje igro, pri kateri se bo vsak lahko prav pošteno nasmejati. Nato bo sledila enodejanka »Janez in Urša«. Predstava se na praznik Marijinega oznanenja ponovi. Začetek obakrat točno ob 3. uri popoldne. Sosedje, bližnji in daljni, pridite takrat v naš prijazni gorenjski kot.

g Društveno iz Doba. V kat. slov. izobraževalnem društvu v Dobu je imel na Cvetno nedeljo g. dr. Frančišek Grivec predavanje o bulgarskih misijonih. Poljudno predavanje, ki se je vsilo v šoli, je g. predavatelj pojasnjeval z mnogimi skioptičnimi slikami. To in že vsa druga predavanja so pokazala en velik nedostatek našega društvenega življenja v Dobu, namreč pomanjkanje primernih društvenih prostorov. Ali bi ne bilo prav, če bi začeli pravljati kamenje za nov društveni dom v obliki denarnih prispevkov? — Hranilnica in posojilnica ima svoj redni letni občni zbor dne 6. aprila, drugo nedeljo po Veliki noči, po popoldanski službi božji. Računski zaključek za leto 1912. izkazuje čez 500 K čistega dobička. Lep napredek!

g Tržiške novice. Dobro obiskan shod sta imela pretečeno nedeljo deželni poslanec dr. Vinko Gregorič in predsednik obrtnospespevalnega urada g. Ivan Kregar. Shod je zelo spretno vodil občinski odbornik g. Karol Golmajer. Več volivcev je izrazilo svoje želje g. poslancu, ki je obljubil večkrat priti med svoje volivce. — Zvečer je imel v društvu g. kaplan Čadež skioptično predavanje o Sveti deželi. Predavanja se bodo nadaljevala tudi v aprilu vsak torek zvečer ob 8. uri. — Mohorjeva družba je kljub slabim časom letos pri nas napredovala po številu članov. 19 udov se je letos več vpisalo kakor lansko leto. Saj

pa tudi ni bolj primernih in priljubljenih knjig za naše ljudstvo kakor so Mohorjeve.

Iz Špitaliča pri Kamniku. V našem izobraževalnem društvu je imel dne 16. marca po dopoldanski božji službi g. Leopold Puhar iz Ljubljane velezanimivo predavanje o mnogostranski škodljivosti alkoholnih pijač. Svoje predavanje je pojasnjeval z mnogimi skioptičnimi slikami v splošno zadovoljnost mnogobrojnih poslušalcev, ki so g. predavatelju prav hvaležni za njegov trud. Spoznali so, da je alkohol res pravi sovražnik človeške sreče. Naj bi to spoznali mladi ljudje ter se otresli tistih, ki jih silijo k pijančevanju in vabijo na ples ter se laskajo njihovim strastem, da bi iz njih izvabili zadnje groše.

Moravče. Ogenj na Zgornji Dobravi. V petek zjutraj ob štirih je izbruhnil pri Prosencu požar, ki je uničil hišo, gospodarsko poslopje, prašiče, žito in vso obleko posestniku in njegovi družini. Z veliko težavo so rešili le konja in govejo živino. Škoda je velika, zavarovan je pa le za 800 K. Vsi dobri ljudje so naprošeni, da pogorelcu po svojih močeh pomagajo. — **Iz Češnjic pri Moravčah.** Nov vodnjak zidajo nekateri posestniki naše vasi, ki bo imel rezervar, ki drži 320 polovnjakov. Iz rezervarja pa bo napeljana voda v hiše in hleve. Kaj bolj pametnega si pač niso mogli izmisliti. Nasprotovali so seveda liberalci, kakor pri vsaki dobri stvari, katere si sami ne izmislijo. Preprečiti so hoteli, a ni šlo. Ko bo vodnjak narejen, podamo natančnejše poročilo. — **Pri naboru** je bilo potrjenih iz moravske občine 16 fantov, iz drtijske pa 13. Drtijski župan prihodnje leto ne bo imel drugega letnika, ker so mu iz prvega letnika potrdili prav vse. Fantje so se precej mirno obnašali, le v neki šnopsariji so ubili okno. — **Šnops** se je podražil zaradi davka na žganje, in sicer po 24 vinarjev pri litru. Toda za šnops je zmérar dovolj denarja, če bi bil tudi po 10 kron liter.

g Iz Stare Loke. Dne 4. februarja je preminul Radeckijev veteran Janez Hafner v 93. letu svoje dobe. Rojen je bil leta 1820., k vojakom potrjen dne 19. aprila leta 1841., na Laško je šel z domačim polkom št. 17 leta 1846., udeležil se je vojske leta 1848. in 1849. pod Radeckijem. Dobil je vojno medaljo in jubilejno spominsko medaljo. Odpustnico je dobil 31. decembra 1852. Bil je doma tkalec, dokler ni pred devetimi leti oslepel. Imel je dober spomin in posluh ter je vedel veliko povedati iz vojske. Ko je čisto na straži stal, je molil. Tudi doma je po več rožnih vencev na dan zmolil. Živel je jako zmerno. Rekel je pa tudi, da so oni vojaki, ki so preklinjali ali so bili pohnostni vdani, večinoma v vojski poginili. Zbolel je za hripo nekaj dni pred smrtjo ter bil lepo previden. Mladim vojakom, ki so ga obiskovali, je dajal lepe nauke in navodila. — Naj blagi starček v miru počiva!

g Iz selške doline. Na tiho nedeljo smo pokopali z mnogobrojnim spremstvom enega najstarejših mož selške župnije, Matija Šmid. Tudi orlovska godba ga je spremila k zadnjemu počitku; tiha nedelja se je izpremenila v šumno-žalobno. Pokojnik si je pridobil obilne zasluge za cerkev in ob-

čino; vsikdar je stal zvesto v vrstah katoliških mož. — Pretekli mesec sestala sta se selški in železniški občinski odbor, da se dogovorita glede zidave nove štirirazredne ljudske šole v Otokih med Češnjico in Železniki. — Po priznanja vrednem prizadevanju okr. glavarja kranjskega je sedaj ugotovljeno, da se z zidarskim delom začne tekom enega leta; to bo vsej dolini v napredek. — Napeljevanje električne razsvetljave se vedno bolj širi; imajo jo že vasi Studeno, Češnjica, Železniki; razmišlja se tudi, da se dovede doli v Selca; gotovo bo od tukaj napeljava najcenejša za Selca. — Koliko je po cesti proti Loki promet; dan na dan se pomika mnogo težko oblaženih voz. Nič kaj vesela prikazen ni, da se vidi tudi mlada dekleta, ko opravljajo voznikovo službo. Gotovo dobičkanosna bi bila iz Loke do Podbrda avtomobilska zveza ali še bolje vožnja z električno železnico. Naj bi merodajni činitelji razmislili, kako bi se prilo do za to potrebnih sredstev, da se to uresniči; potem bo gospodarski napredek v pravem tiru. — V Kranju je imel posvetovanje odbor za varstvo planin v kranjsko-loškem okraju; določil se je za predsednika Anton Plajtar v Dražgošah in namestnika J. Ahacič iz tržiške okolice.

Dolenjske novice

d Iz Litije. (Gradiške Laze.) Nova občinska cesta Gradiške Laze—Gradiše je gotova, razun tlakovanja in posipanja, kar se zgodi še do jeseni, ko se zemlja dobro sesede. Delo je spretno izvršil vse z domačimi delavci podjetnik g. Peško, drug tvrde Fischer, comp. Delo hvali mojstra! Res nismo pričakovali tako lepe ceste, saj izgleda kakor železnica. Na približno 200 m višine se dviga cesta v lepih serpentinah na 2 in pol kilometra daljave, to da približno 8 1/2 % padca. Klanec se niti ne čuti, niti navzdol ne bo treba zavirati. Kak razloček med staro in novo cesto! Že prazen voz je bila težava spraviti v hrib, posebno v mokrem; koliko je trpela živina! Toda po pravici povedano, zdaj se še ne zavedamo kake koristi bo cesta za hribce, ljudje samo to čutijo, da se je nekaj izpremenilo v njih načinu življenja. Hrib se je približal dolini! Ne le posestva, tudi pridelki, kakor les in drugo, bo iste vrednosti kot v dolinah! Kak razloček pa tudi med starim in novim občinskim odborom! Stari odbor ni imel nobenega zmisla za napredek; v 30 letih ni občina nikamor napredovala. Za kmečke potrebe ni bilo pravega zmisla in skrbi; vprašanje te ceste se vleče že najmanj 20 let. Zgodilo se pa ni drugoga, kakor da se je dal v proračun nekaj let sem neki znesek za ta namen. Novi občinski odbor pa ne pozna nobenih šal in nobenih komplimentov. Le resne stvari se obravnavajo in županstvo ima resno skrb, da se sklepi tudi izvrše! Poleg tega tudi županstvo resno skrbi, da pridobi naklonjenost in podporo od merodajnih faktorjev. Za to novo cesto je deželni odbor obljubil prispevati 33 %, cestni odbor isto vsoto,

forej pride na občino le ena tretjina! Stari občinski odbor pa je bil vesel, da je imel čimmanj stika z deželnim odborom!

d V leskovsko faro pošiljajo liberalni sosedje pisanke v podobi liberalnih »čaj-teng«. S tem nadlegujejo skoro v vsaki vasi po enega moža, da bi raznašal njihove laži in jim pripravljaj pot k izgubljenim šaržam in k masnim koritom. Pa ljudje poznajo njihove sebične namene in mečejo njihove papirnate laži na ogenj.

d Škocijan pri Mokronogu. V sredo, dne 12. marca, so pokopali tukaj žrebčarskega korporala Franceta Novaka, ki je umrl vsled tega, ker ga je žrebec udaril. Novak bi se imel jeseni vrniti v naročje svojih staršev, zdaj pa ga krije škocijansko pokopališče. Pri pogrebu je bila zastopana vojaška oblast. Ubiti korporal je bil doma od Ljutomera na Štajerskem iz vasi Lukavci.

d Loški potok. Pri nas imamo tudi Vincencijevo družbo, ki s svojim tihim in vztrajnim delom pridobiva vedno več naklonjenih src. Namen ji je: Podpiranje ubožcev, bolnikov in zapuščenih sirot, prenočevanje revnih potujočih, kuhinja za šolske otroke ter mala zasilna lekarna. Poročilo o delu preteklega leta je sledeče: V oskrbi smo imeli 20 oseb, eno siroto vzdržujemo v hiralnici sv. Antona v Spod. Idriji in istotam eno starko. Prenočili smo 40 oseb — s prenočevanjem je združena brezplačna večerja in zajtrk. Več revežem smo postregli z obleko. Z zdravili smo postregli v 30 slučajih. Baš v tej točki smo napravili lep korak: s pomočjo slavnega deželnega odbora se nam je omogočilo poslati Ivano Bambič k bolniškemu strežniškemu tečaju v Ljubljano, kjer se jo je oskrbelo koncem pouka tudi z raznimi zdravili in orodjem za bolniško postrežbo. V več slučajih je pomagala s kaj dobrim uspehom raznim bolnikom. Tako nam bo omogočeno vršiti tudi postrežbo bolnikov, Izrekamo zahvalo slav. deželnemu odboru kakor tudi blagi Ivani Bambič, ki se je odzvala naši prošnji in posvetila omenjenemu delu. Dobili smo v najem brezplačno večjo njivo, na kateri smo pridelali 25 mernikov krompirja, ki ga deloma razdamo revnejšim družinam, deloma se porabi za šolsko kuhinjo. Vsota dohodkov: Nabrano, darovano ter prebitek prireditve znaša 1058 K 8 vin. Stroški za omenjeno siroto in starko, mesečne podpore, zdravila, obleka, šolska kuhinja (revnejšim učencem), stanarina, bolniške podpore, hrana i. dr. 1017 K 22 v. Četudi imamo ljudi, ki obgodrnjajo tudi to plemenito delo, vendar je bilo delo tudi v preteklem letu veliko. Nabrali smo tudi za balkanske brate 92 K. V bodočem letu se nam odpira zopet novo delo, zlasti oskrba več zapuščenih otrok in revežev. Zahvaljujemo se dosedanjim dobrotnikom in vabimo še nove v naš krog plemenitega dela. Po leg moškega odbora tvorijo odlično moč konference naše sotrudnice: Jospina Kor-diš, nadzornica oblačilnice, Franciška Bambič, M. Bartol, I. Košmrl, A. Mikulič, A. Vesel, Ivana Bambič, J. Turk, M. Turk, M. Benčina, M. Bartol. Kljub družinskim in gospodarskim skrbem najdejo še časa za delo naše Vincencijeve družbe. Bog povrni! Hvaležno srce trpina pa bodi plačilo

sootrudnikom in dobrotnikom — trajno plačilo pa tudi ne bo izostalo onstran groba.

d Iz Tomažjevasi pri Belicerkvi. Dne 8. t. m. smo spremili k večnemu počitku 80letnega Janeza Bregarja, tukajšnjega posestnika. Umril je po dolgi, mučni bolezn, lepo spravljen z Bogom. Pokojni je bil dober oče svojim otrokom in pri vseh priljubljen. Udeležil se je leta 1859. vojske na Laškem in bil ondi težko ranjen v roko. Svetila mu večna luč!

d Na Raki je na semanji dan dne 10. marca vinjen pekovski vajenec iz nagajivosti snel okno pri Hrastnikovem hlevu. Domači sin je to opazil in pričel se je prepri, v katerem je vajenec z nožem sunil svojega nasprotnika v prsi. Hrastnikov je bil čez nekaj minut mrtev.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 $\frac{3}{4}$ % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Notranjske novice

n Iz Idrije. Zakaj se ljudstvo oklepa S. L. S.? Vidi pri njej praktično delovanje, pri liberalcih ali soc. demokratih le bolj slepenje. Dokaz temu naj bo dogodek iz našega mesta. Pred tremi leti smo prosili za naše iz šole izstopivše učence kaj dela. Na kmetih pomagajo na polju ali pri živini v hlevu in na podu, pri nas tega ni. In obljubljeno je skoraj že bilo, da ministrstvo omisli nad kletiščem pri »Čr-nem orlu« veliko delavnico. Čakali smo, kdaj se prične. Da še ni nič, nam je glasilo naših soc. demokratov sedaj pojasnilo. Združeni liberalci in socialni demokratje so prosili, naj se raje tam omisli javna čitalnica in ministrstvo jim je res ugodilo. Menilo je, tu so dve stranki, ki prežita za plesno dvorano, tam samo ena, ki želi praktično šolo za rokodelce. Res je ukazalo napraviti načrt in proračun in slednji je znašal 60.000 K. Tolike vsote se je ustrašilo ministrstvo. Znano je, da denarja povsod manjka, tu pa kar za veselično dvorano potrositi kar 60.000 K je bilo vendar malo preveč. Pač pa je ustreglo želji dveh združenih strank v toliko, da je prejšnjo klet lepo popra-

vilo, napeljalo prav bogato razsvetljavo z elektriko, ki je kar zastoj za razne prireditve. A hvaležnosti ministrstvo ni dobilo pri naših nasprotnikih. Tožijo, da so jim stare prostore »še za silo poflikali« in dolže klerikalce, da so jim po ovinkih odvzeli novo plesno dvorano. Zares, prav smešno je tako pisarjenje. Naša stranka je prosila za naše fante, naj se jim preskrbi pouk v raznih rokodelstvih in zato naj se priredi velika delavnica, soc. demokrati in liberalci pa hočejo na istem prostoru plesno dvorano. In ker bi ta špas bil predrag, se jim odreče. Sedaj pa naj bodo pristaši S. L. S. krivi, da se jim ne ustreže. Oni so odjedli naši mladini praktično šolo, pa se sedaj vsajajo nad klerikalci, če se jim vsaka otročja želja ne izpolni. Ali bodo naši očetje rudarji potem spoznali, kdo dela njim na korist, kdo pa le za izvestno gospodo? Najbrž ne še tako hitro, ker slepo verjamejo, kar jim pišejo njih glasila. A menimo, da počasi le spregledajo, kdo jim dela v korist, kdo pa v škodo.

n Cesta Kalce — Idrija. Ker se nam bliža pomlad, bodo zopet kmalu pričeli cesto Kalce — Idrija širiti in popravljati; ob ti priliki se nam zdi primerno v javno in zasebno korist nekaj slučajev, ki so se iz lanskega leta pokazali, omeniti. Največja napaka, da se je leta 1912 tako malo dovršilo, je bilo pomanjkanje delavcev, kajti z 20, 30 ljudmi se pri takem podjetju malo doseže. Tako stvar treba krepko na vseh koncih poprijeti in skrbeti, da se delo naglo in povoljno vrši. Zato pa oddaja na šhte ni primerna, ker se delo preveč počasi odseda; tu gre v prvi vrsti akordu prednost, ker akordno delo delavca samega sili, da se hitreje giblje. V podjetništvu morajo biti pa izkušene osebe, ne ljudje, ki niso imeli nikdar s tem opraviti. Ako primerjaš akord z dnino, uvidiš že pri gramozu velik razloček; pri dnini 1 K 40 vin. traja tudi po tri dni, predno je en meter zdobljen, pri akordu po 2 K meter, pa bi isti delavec sebi v korist bolj hitel in lahko dva do tri metre na dan naredil. Podobno je z obstrlejevanjem; podjetništvo naj bi posamezne ovinke »počez« oddalo in videli boste, kako se bo skala umikala! To se je pokazalo preteklo jesen, ko so v najhujšem mrazu v jako kratkem času nek ovinek »počez« lomili. Da je bilo 1912 dovolj ljudi in se je vse na akord delalo, bi bila cesta že lani končana! Enako je s posipanjem. Erar ima sicer strojni valjar, pa ga ponajveč jeseni, pri lepem vremenu na cesto pripelje; spomlad, ko zmrzlina cesto dvigne, pa nič ne valja, da je tako delo v južnem vremenu potrebno, ker je cesta mehka, se torej lažje udaja in posip tudi bolje utrdi.

n Zagorje na Krasu. Preteklo sredo je nastal sredi vasi ogenj, ki se k sreči ni razširil. Ljudje ne pomnijo ognja že 23 let, zato ni čuda, če se je vseh polastil nepopisen strah. Pogoreli so popolnoma pri Medvedovih in Stričevih. Če bi bila burja prejšnjega ted-

na, šla bi vsa vas in tudi zagorski zvonovi bi najbrže več ne peli. Hvala Bogu, da je bil miren zrak. Pri tej priliki bi pa prosili naše županstvo, naj vendar že da enkrat popraviti tisto pumpo pri vodovodu. Škoda vode, ki je izvrstna. Ali se bo res treba obrniti na deželni odbor?

Pregarje pri Podgradu. V noči od 5. na 6. marca so neznani lopovi vdrli v trgovino in poštini urad Antonije vdove Bubnič ter odnesli nekaj drobiža, srebrno uro z verižico, več poštinih vrednotnic ter nekaj poslovnih knjig. Skupna škoda se ceni na 55 kron. Za storilci ni sledu.

Društveni vestnik

Št. Jernej. Velikonočni ponedeljek bo imel telovadni odsek »Orel« svoj letni občni zbor. Naših Oriov je veliko in čvrsti fantje so. Pridite jih ta dan pogledat v društveno dvorano, ko bodo dajali račun o enoletnem delovanju. — V torek po Veliki noči, na praznik Marijinega Oznanjenja, priredi s. k. izobraževalno društvo v društveni dvorani krasno predstavo: »Dve materi«. Silno lepa, ganljiva igra, nove kulise na odru in dvojna godba nam obeta lep užitek!

Marijina družba v Železnikih priredi dne 24. marca, to je na velikonočni ponedeljek, Silvin Sardenkovo »Mater svetega veselja«. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Ker je igra zares nekaj lepega in čudovito nežnega in kakor nalašč za veliko noč, zato trdno upamo, da bo napolnila našo društveno dvorano. Na veselo svidenje torej ta dan v Železnikih!

Št. Jurij pri Grosupljem. Godbeni odsek »Orel« v Št. Juriju priredi na velikonočni ponedeljek ob 3. popoldne veselo s sledečim vspevom: 1. Petje (Hr. Volarič): »Gospodov dan«, mešani zbor. 2. Iv. Strukelj: »Čevljar«, veseloigra v treh dejanjih. 3. Med dejanji dvospeva: (Fr. Gerbič) »V noči«, (Hr. Volarič) »Divja rožica«. 4. Petje (Jak. Aljaž): »Ujete ptica tožba« (mešani zbor). 5. »Zdaj gre sem, zdaj pa tje«, burka v enem dejanju. 6. »Spacakamin«, samospev s spremljevanjem glasovira. 7. Srečolov. — Vstopnina: sedež I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin., stojisce 20 vin. — V slučaju slabega vremena se preloži veselica na 30. t. m. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Podružnica »Slovenske dijaške zveze« za Gorenjsko priredi v četrtek, dne 27. marca, ob pol 2. uri popoldne v prostori gostilne Graiser v Kranju prijateljski sestanek. Dnevni red: 1. Odborova seja; 2. predavanje tov. bog. Jalena o temi: »Svobodno znanstveno raziskavanje in cerkvena avtoriteta«; 3. predlog glede ustanovitve kamniškega pododpora; 4. raznosterosti. — Odbor vabi vse člane k polnoštevilni udeležbi, da dobimo novih sil in novih motivov za naše ferialno delo. Z Bogom za narod!

Breznica. Kal. sloj. izobraževalno društvo priredi na velikonočni ponedeljek veselo z zanimivo veseloigro v dveh dejanjih, ki ima to prednost, da nima ljubimskih prizorov, a je zelo šaljiva. Kdor se hoče pošteno nasmehati, naj pride ta dan na Breznico. Pričetek je ob 6. uri zvečer. Pred igro poje moški zbor. Prijatelji pošene zabave se vabijo k najboljši udeležbi. Na veselo svidenje!

Izobraževalno društvo v Škocijanu pri Turjaku priredi na Velikonočni ponedeljek in torek igro »Tri sestre«. Pred igro bo petje moškega in mešane zbora in godba. K predstavi ljudno vabimo domače farane in sosede.

Društvo »Vrtnarska šola« ima svoj redni občni zbor dne 6. malega travna v Kamniku v kavarni Vanossi ob tretji uri popoldne.

K. s. izobraževalno društvo za Selo-Moste-Vodmat priredi velikonočni ponedeljek, dne 24. t. m., predstavo v dvorani g. Jos. Oražma, na katere sporedu je petje, deklamacija ter igre: »Sirota«, »Najdenček« in »Človeški poklic«. Začetek točno ob 4. uri popoldne.

Vrhanka. Na velikonočni ponedeljek, 24. marca ob 7. uri zvečer se v Društvenem domu vnovič uprizori prelepa narodna igra »Divji lovec«. Igra je znana že iz lanske sezone in upamo, da bo, kakor takrat, tako tudi letos napolnila naše gledališče. Iskreno vabimo! — Na belo nedeljo pa priredi vrhniško K. s. izobraževalno društvo odhodnico svojemu neumorno delavnemu predsedniku preč. g. Francu Vovko, na kar že sedaj opozarjamo.

Delo in zabava

nas ne smeta nikoli toliko zaposliti, da bi pri tem nam ne preostajalo nikakega časa za negovanje našega zdravja. Na ohranitev našega zdravja moramo vedno paziti že z ozirom na našo družino in naše službene dolžnosti. Kot nam je lahko že izkušenj znano, ni ravno tako težko, ostati vedno zdrav, če imamo za vsa neudarna obolenja vedno pri roki tako odlično domače sredstvo, kot je Fellerjev fluid iz rastlinskih esenc z znamko »Elza-fluid«.

Pri bolečinah v vratu, golčancu, hripavosti, influenci, zasiljenju, se je isti izkazal kot slez razkrajajoče, kašelj zmanjšajoče in protikataralično sredstvo. Tudi sicer pri drugih bolečinah izvrstno pomaga. Gosp. Matija Polsterer, Grubach-Scharenstein, piše o tem: »Glavobol, protin in bodeenje in tudi druge bolečine, kratkomalo vsaka bol izgine, če se uporablja »Elza-fluid«, če se ti vzdiguje, če si hripav in ne moreš govoriti, po uporabi »Elza-fluida« ti takoj odleže.« — To ni samo izvrstno povedano, ampak tudi kot se da dokazati, resnično. Fellerjev fluid naj bi naši bralci imeli vedno pripravljen, vsaj stane 12 steklenic samo 5.— kron poštne prosto.

Tudi naša prebavila, naš želodec in čreva moramo vedno zdrava ohraniti, in nam pri pomankanju teka, gorečici, zaprtju, bljuvanju in napenjanju izvrstno služijo Fellerjeve odvajalne rhabarbara-kroglice z znamko »Elza-kroglice«. 6 skatljic stane samo krone 4 poštne prosto in so istotako, kakor fluid, pristne dobiti samo pri dvornemu lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Elza-rg št. 16 (Hrvaško). Bralcem je nujno priporočati, da jih imajo vedno pri roki. — be.

Dobre knjige

Naročila na knjigo »Nemščina brez učitelja«, ki nam dohajajo, so večkrat nejasna in prosimo, da navede vsak, ki si želi omisliti knjigo, kateri del naj se mu pošlje. Najbolje je, da si naroči vsakdo oba dela skupaj, vezana v celo platno, za razmeroma zelo nizko ceno 2 K 80 vin. Kdor si pa želi naročiti vsak del sam zase, naznanjamo ponovno, da obsega: **I. del nemško slovnico** (cena 1 K 20 vin.), ki je za temeljito priučenje sicer nujno potrebna, vendar si pa z njo samo marsikdo ne ve in ne zna pomagati, zato je potrebno, da si nabavi tudi **II. del, razgovore**, ki so praktičnega pomena in s katerimi gre vsakdo lahko med Nemce, da se dogovori z njimi o najpotrebnejših rečeh. Tudi ta del velja 1 K 20 vin. Najbolje je pa, da si nabavi vsakdo oba dela, vezana za ceno 2 K 80 vin.

Naročnikom »Vojske na Balkanu« 13. sešitek tega znamenitega dela, ki tako živa slika boje na Balkanu, izide še pred prazniki in bo zaključil vojne dogodke do sklenjenega premirja. Boji

po premirju bodo orisani v posebnem dodatku, ki izide takoj po sklenjenem miru. Obsega tega dodatka in časa, kdaj izide, sedaj še ne moremo določiti, ker ne vemo, kdaj in kako se bo vojska končala. »Vojska na Balkanu« je delo, ki vsled točnosti in pripovedne zanimivosti ne vzbuja zanimanja le med Slovenci, temveč je celo med našimi vojskujočimi brati na Balkanu samem vzbudilo zanimanje. Za boljše razumevanje vsebine so tudi krasne slike, mnogi načrti in zemljevidi velikega pomena. Ko izide tudi dodatek, katerega vsem naročnikom dopošljemo brez vsakega nadaljnjega naročila, dobile se bodo lepe izvirne platnice v celoplatnu s krasno naslovno sliko. Z dodatkom dopošljemo vsakemu tudi naslovni list in kazalo. — Katoliška tiskarna v Ljubljani.

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI
ZNAMKE „OREBON“
793
so najboljši. Tovarna Mor. Šumberk.

Najfinejši okus zrnate kave
slastno — dišeče — osvežujoče

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 12. marca: 81, 77, 73, 8, 42.
Dunaj, 15. marca: 24, 17, 76, 39, 39.

Gospodarska zveza v Ljubljani

nakupuje

fižol, krompir, proso, ajdo in druge
poljske pridelke.

Trgovcem priporoča nakup kave, riža, sladkorja itd. Zaloga pristnih domavinih.

SKRIVALNICA.

Milostiva, voz je že naprežen, kje je moj gospod?

— Aron: »Ali še kaj?« — Fajtel: »Bogata tudi, to se razume!« — Aron: »Potem je neumna, če tebe vzame!« — Fajtel: »Tudi neumna je lahko!«

Lahka hrana. Zdravnik: »Ali vam nisem ukazal, da morate lahke jedi uživati, in zdaj vas vidim tukaj v železniški restavraciji, da jeste pečenke!« — Bolnik: »Ali si morete kaj lažjega misliti, kakor kos pečenke v železniški restavraciji?«

Dobrohotno. Kmetica: »Gospod župnik, prosim vas, pridite takoj k mojemu možu, je nevarno zbole!« — Župnik: »Bom takoj poslal gospoda kaplana; on je ta teden na vrsti!« — Kmetica: »Ne, ne, — gospoda kaplana bi bilo škoda, ki je še tako mlad; moj mož ima koze!«

Učenca za tesarsko obrt 16 ali pa več let starega, krepkega fanta, sprejme takoj **Martin Gorjanec**, tesarski mojster, **Postojna** (Notranjsko). 773

Prodajam posestvo z vsem gospod. posl. na ravni solnični legi, 2 njivi in gozd za drva in nastiljo. Redi se 2 kravi in 3 prašiče. Cena 3600 K. Več se izve pri **J. Novak**, Rožemberk 7., fara in pošta Trebnje, Dolenjsko.

DOLGI OSTANKI

perila z jamčeno pristno barvanega, in sicer: kanafasa, cefirja, platna rumburske tkanine, modrotiska, flanele, barhenta, nankinga, dilena, satina, griseti in drugih za vsako rabo primernih ostankov razpošilja **49—45 m proti povzetju za K 12** — **tkanilnica za platno ANA MARIK**, Češka Černa 80, Nachod. Dolgost ostankov naj se pri naročilu naznani. 1 ducat belih plat. šakat brisač 50—110 za K 7.—.

Preklic.

Podpisana izjavljam, ako sem v hitrici ne-premišljeno rekla, da je Ivan Paletič tolovaj, prekličem te besede.

Na **Zgornji Sencl**, 6. marca 1913.

836

IVANA STUCIN, posestnica.

200.000 zelo močnih, lepih lepotilnih in drevorednih dreves

zlasti lepih divjih kostanjev, okroglih akacij in jesenov, Kristovega trnja, javorjev, jesenov, hrastov itd., kakor tudi različna krasna žalobna drevesa, kos od 0,9 v naprej. Milijon sadnih dreves vseh rahljivih in le najbolj preizkušenih vrst. 100 visokodebelnih jablan od 25 K dalje. Zbirka 100 kosov lepotilnih in drevorednih dreves in 100 lepotilnih grmov, 10—15 vrst za ceno K 70.—; iste obstoječe od vsake samo po 50 kosov K 40.—. Najboljša živa ograja je eno-, dve- in triletna akacije in gledičje 100 kosov K 15 do K 25. Akacije, večje, 8-5 letne 250-400 cm vis. 1000 kom. K 65 do K 100; **poletni hrast** 3-5 letni za mrejo, 1000 kom. K 15 do 25; **hrast** 120-250 cm vis. 100 kom. K 7.—, 1000 kom. K 65.—. Perutnina za plene in njih jajca, fazani in njih jajca za valenje. Ilustrov. glavni katalog zastoj.

Grofa Žige Batthyanyja graščinska uprava Csendlak pri Radgoni.

Brez vprašanja

se oblečete elegantno in poceni le tedaj, ako naročite blago za moške in ženske obleke kakor tudi šleske platnene blago naravnost od I. šleske tvorniške razpošiljalnice za blago „SUDETIA“ Jägerndorf št. 42, Avstr. Šlez. Zahtevajte cenik! Ostanki po najnižjih cenah

Smešnice.

Tolažljivo. Oče sinu, ki je prišel z visoke šole domov: »Dolgov menda nimaš?« — Sin: »Pač, 3000 kron!« — Oče: »Za božji čas, 3000 kron!« — Sin: »Ali niste lahko ponosni, da ima vaš sin na Dunaju toliko kredita!«

Jud priporoča judu nevesto. Aron: »Fajtel: jaz vem zate nevesto, le povej, kakšna mora biti!« — Fajtel: »Prvo je to, da je boječa, potem lepa in da razume godbo!«

Peuci, župniki, učitelji o Sirolin „Roche“

= pri obolelostih sopil: =

Učitelj A. Sch. o Neimorjaju.

Trpel sem na hudem in trdovratnem katarju, ki ga je Sirolin „Roche“ takoj omilil. Ta izdelek tudi pospešuje tek.

Župnik R. Sp. o W. (Hizacija).

Moj bronhi, katar je Sirolin „Roche“ prav hitro odstranil; zakaj ozdravljenje je nastopilo obenem z zavžitjem Sirolina „Roche“.

Pri influenci, naduhi, pljučnih boleznih, je Sirolin „Roche“ neuporljivo pomočnik lažjega odhoda na pljuča in vseh organizem. Sirolin „Roche“ je izborne slasti in je posebno pripraven za odlaščno zdravljenje. Sirolin „Roche“ se dobi po vseh lekarnah, 4 M originalni zavitek.

H. S. doorn oporni pevec H., D.

Imel sem močan kašelj in sem na naredbu g. dr. S. rabil Sirolin „Roche“. Uspeh je bil sijajen.

Pevec H. B. o Curlihu.

Sirolin „Roche“ mi že več nego leto dni izbornu služi. Na njegove uspehe bodem v strokovnem časopisu „Der neue Weg“ opozoril v članku.

Pred poroko! ↔ Ženini in neveste, pozor!

Najcenejši, moderni zaročni in poročni prstani.

Namizna oprava nastavki raznovrsten kinč.

Ker se objavi ta oglas le v par številkah, izvolite si ga dobro zapomniti.

Le pri domači tvrdki **Fran Čuden** Ljubljana

Prešernova ul. št. 1, nasproti frančišk. cerkve.

Naročajte cenik

z žepnim koledarjem, ki se pošilja tudi po pošti prosto.

V Carigradu se nekaj kuha!

Velajo se namreč priprave za dne 1. aprila t. l. zopet vršice se zbiranje turških srečk, ki pod srečno zvezdo rojenemu naročniku prinese vrečo čistih 400.000 zlatih frankov. Kdor bi si rad naprtl to prijetno breme (okoli 130 kilogramov), naj se požuri, da srečko pravočasno naroči. — Opozorjamo na današnji zadevni oglaš „Slovenske Straže“.

Proda se lepo posestvo po nizki ceni takoj skupno ali na drobno, čez 30 oralov, redi se 8 glav živine, posebej se bo prodajalo na drobno 27. t. m. Več pove **Jožef MOHOR, Tolsti vrh 3, p. Vače pri Litiji, Kranjsko.** 797

Potnik se išče.

Dobrodošča tovarna za lovilce muh išče za takojšnji nastop izurjenega potnika proti visoki proviziji. Ponudbe nemške pod šifro **A. M. 100.845** na upravo lista „Domoljuba“.

Služba cerkvenika

pri župni cerkvi v št. Vidu pri Zatičini se letos o sv. Juriju odda. Prosilci za to službo naj se pisмено ali ustmeno oglašijo do 15. aprila t. l. pri župnem uradu v št. Vidu pri Zatičini. 852

Manjša trgovina

v lepem kraju zraven župne cerkve se da s 15 aprilom z blagom vred ali sam prostor v najem. Ponudbe pod „Trgovina“ štev. 876 na upravo „Domoljuba“.

Zavod za tečaje o trgovski vedi
Frid. Mester, lastnik preko evropskega znan. bišve trgov. akad. Lipsko. Prospekti zastoj pri ravnanstevstvu. 792

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušnjo za 10 dnevnih ogled. Piskačevka Lancaster K 20, dvocevka Lanham K 20, Hammerless-piska K 70, Flobert K 8, samokres K 5, pištola od 2 K naprej. Ilustrovani cenik zastoj. F. DUŠEK, tovarna orožj., Opočno št. 2137, ob drž. želez., Če ko.

Denar posoja zasebnik recinim ljudem po 5 %. Oplačilo na obr. 5 let Bata G. post. rest. Berlin 47.

Denarja ni

draginja je vedno večja, zalužek pa najhujši. Ako hočete z malim trudom gotovo 10 do 20 K na dan zaslužiti, pošljite za pošto po 10 vinarjev in svoj natančen naslov na:

JOSIP BATIČ

ilirska Bistrica, Kranjsko.

Z malimi denarji

se lahko kupi veliko posestvo ki meri čez 30 oralov. Lepa solčna lega, rodovitna zemlja. Redi se do 12 glav živine. Lep gozd blizu dobre ceste, eno uro od Laškega. Volovod v hlevu in kuhinji. Odda se tudi vse orodje in pohištvo, dalje vileti, mlatilnica in slamorezica. Poje lepo obdano. Posednika mož in žena, stara 50 let želita ostati v eni sami hiši živoreči v vrtu, zato dasta za polovico ceno 7000 K, 2000 K je posojila, 2000 K se lahko plačje na leta. Ostalo je takoj plačati. — Več se izve pri Anton Smercu, St. Peter, pošta Laško, Stajersko. 805

Najboljše in najmodernejše suknje za moške in volnene za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Strmečni v Celju št. 305. Vzorci in cenik čez tisoč stvari s slikami poštino prosto. 359

V vsaki družini, kjer se guji dobra godba, se morajo nahajati tudi domače orglje (amerikanski harmonij). Lep glas. Kraina oprema. Cena od 46 mark naprej. Ilustrirani cenik zastoj.

Aloys Mayer
kr. dvorni založnik,
Fulda.

(Cena z notnim zvezkom obsegajočim 325 komadov le 35 mark, s katero zamore igrati na harmonij vsak takoj četverglasno in brez znanja se kirije. 2801 19

Million sadnih dreves

Jablana, 105 kosov od K 95 naprej, bruske, orehi, breške, domači kostani, češnje, češnje, marelice itd., komad od K 1, nareci. 200.000 komadov lepinskih in drevenih dreves, komad od 6 vinarjev naprej, 2 mil. različnih lepinskih grmov, 100 komadov K 10, 20 milijonov akacij in gledicij, za 1000 komadov od K 12 do K 5. — 15 milijonov gozdnih sadik: smrek, borovci itd., 100 kom. od K 8 do K 10. Poletni hrasti 3-5 letni za majo, 1000 komadov K 15 do K 25; hrastiči 30-250 cm. viš., 100 km. K 7, 100 km. K 65, vrbe 1-3 letne za majo 1000 kom. K 5 do K 15. Pasne perutnine in nje jaja, fazani in njih jaja za valjenje. Na zahtev, ilustrovani cenovnik zastoj.

Grofa Žige Batthyanyja
grafiška uprava
Csendlak pri Radgoni.

Plačam Vam

50 K na teden

ali 50-60 %, provizijo, ako prevzamete zastopstvo mojih sloviti izdelkov iz aluminija, ki se igraje razprodajo. Strokovnega znanja ni potreba, torej primerno za vsakega. Pojasnila zastoj. Rudolf KLOCKNER, Erbach, Westerwald. Dopisuje se samo nemško. 826

500 K
Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekem 3 dni bolečin ne odpravi moj uničevaler korenin Rta-maxilo. — Cena lončku za jamstvenim pis-mom 1 krono. 337

Kemény (Kaschau) I.

Poštini predal 12/161 Ogrsko.

Vzorci franko volne-nega in modnega peril-nega blaga

CEFIROV

platna, damasta, oprem za ne-vesje itd. pošilja
V. J. Havliček
a bratr. 727
Poděbrady, Češko,

Ržena sladna kava iz gorske rži

se pošilja po povzetju v zavojih po 5 kg franco za K 8 76 z dodatkom lepih platinenih brisač, robcev itd. iz tovarne

Fran Sax

Maslovedy pri Smilfitz
Češko.

Prosimo, poskusite!

510

Štiri tedne na poskušnjo!

in na ogled razpošiljam svoja kolesa znanke „Bolsuna“ in jancin 6 le: za dobro napravo in material. Posamezni deli so poceni. — Zanesljivim osebam ugodno odplačevanje.

634 **Fr. Dušek,**
tovarna koles, Opočno 2075
ob državni železnici, Češko. —
Ilustrovani cenik zastoj.

Najboljše in najcenejše orožje
vseh vrst, kakor Hammerless-piske, troceve, piške, Lanhamster in Flobert, samokres, pištola itd. razpošilja

Jos. Buchwald
razpošiljalnica, Nachod št. 59,
poštini predal št. 65, Češko.
Ilust. ceniki zastoj in franko.
Popravila poceni. 671

Avtomatična pas!

Za podgane K 4, za miši K 2 40, njame bez nadzor, stva do 50 kom dov v eni noči. Ne zapuste nobenega smradu in se zopet same nastavijo. Past za ščurke edina te vrste, na katero se ujame na tisoče ščurkov v eni noči, K 2 40. Povsod najb. uspeh. Pošilja po povzetju **Franz Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Aloisgasse 3/23.** Mnogo pohvalnih pism. Pred manj vrednimi ponarejanji se varuj. V e. in kr. vojaških skladih v uporabi. Telefon 23446. 3702

2 darili

prejme vsak, kdor naroči 5 kg zavoj

žitne kave

za 4 krone franko ali 5 kg zavoj

sladne kave

za K 4 50 franko

500 zastoj

pri trditvi

prva kakovostna izdelovalca

žitne in sladne kave

Bartman in Ježek

Kuks ob Labi, Češko.

Kdor naroči 6 zabojev, prejme 1 zavoj žitne ali slad. kave zastoj.

Srečke v korist „Slovenski Straži“.

400.000 frankov

se namreč zadeli s turško srečko na mesečne obroke po samo 4 krone 75 vinarjev. — Vsaka srečka prav gotovo zadane! — Z vplačilom prvega obroka zadobi naročnik takojšnjo igralno pravico.

Prihodnje zbiranje dne 1. aprila t. l.

Eno turško srečko zamore naročiti tudi več oseb skupaj. — Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovenski Straži“ **g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.**

Špičasto žico,

pocinjeno, oddaja 1000 n, po K 44, travniške brane od 50 K naprej, posnemalnike od 100 K itd., gnojnične sesalke, domače mline, motorje na bencin ali petrolej 3 PS K 1200, slamoreznice K 90, in višje ter vse druge kmetijske stroje priporoča 633

J. Božič, strojni stavbenik, p. Grabstani Kerotko.

25.000 do 30.000 kg lepega

planinskega sena

proda: **Peter Žontar, Sv. Duh 34, p. škofjalok.**

IVAN ZAJC, izdelovatelj raznih vozov in poslastnik na Viru št. 14 ob drž. cesti p. Dob, železn. žika postaja Domžale. Več let dobro obstoječa trdnja. Priporočam cenjenim naročnikom različne vozove, kolesarje, kočije itd., katerimam že popolnoma izgotovljene v zalogi. Vozovi so naj.

boljše kakovosti iz dobrega subega lesa in jako trpežno kovani. Tudi izdelujem po naročilu natančno in zanesljivo ter se za delo jamči. Jemljejo se tudi stari vozovi v popravila in v menjavo. Kovače in druge zasebnike opozorjam, da razpošiljam različno izdelano lesnino; posebno praktično se izdelujejo vozna kolesa, ker se delajo s strojem. Priporočila in polvalna pisma so na razpolago. 111

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

vožnja s CUNARD LINE

Bližnji odhod iz domače luke:

Trsta: Panonia 18/3, Saxonia 30/3, Caronia 4/4, 1913.

Iz Liverpoola: Carmanija 15/3, 26/4, 24/5, Maur-etania 22/3, 12/4, 10/5, 31/5, 21/6, Frankonia 29/3, Campana 5/4, 3/5, 7/6, 28/6, Caronia 19/4, 17/5, 14/6, 1913.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.** Cena vožnji: Trst—New-York III. razred K 140, otroci pod 12 let K 70; povsod še 20 K več za ameriški osebni davek. 3988/17

Adolf Hauptmann-a nasled.

A. ZANKL SINOVI

tvornica barv, lakov in firnežev

priporoča: 152

oljnate, suhe, emajline in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavci (Gyps) olje za pode in stroje, karboline, čopiči itd.

Naslov zastopuje: **A. Zankl sinovi, Ljubljana.** Cenik zastoj.